

РЕШЕНИЕ

№ 2440

гр. София, 14.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Е СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иванка Иванова

Членове: Петър Люб. Сантиров
Виктория М. Станиславова

при участието на секретаря Елеонора Анг. Георгиева като разгледа докладваното от Иванка Иванова Въззивно гражданско дело № 20211100511850 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 ГПК – чл.273 ГПК.

С решение № 20160780 от 21.07.2021 г., постановено по гр. д. № 63518/2020 г. по описа на СРС, I ГО, 162 състав, са отхвърлени предявените от Д. Е.Д. срещу С.Е.Е., с правно основание чл.87, ал.1 ЗЗД – за разваляне на договори за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане, обективиран в нотариален акт № 15, том II, рег. № 9584, дело № 286/05.12.2016 по описа на нотариус Г.Г. и нотариален акт № 31 том I рег. № 4320, дело № 175/07.06.2017 г., по описа на нотариус Г.Г., по отношение на 1/6 ид. ч. за недвижими имоти, прехвърлени на Е.П.Е.. Ищцата е осъдена да заплати на ответницата, на основание чл.78, ал.3 ГПК, сумата от 1 400 лв., представляваща сторени по делото разноски.

Срещу постановеното съдебно решение е депозирана въззивна жалба от ищцата Д. Е.Д., с която го обжалва изцяло. Излага съображения, че обжалваното решение е необосновано и неправилно. Поддържа, че неправилно решаващият съд е ценил събраните по делото доказателства. С писмения отговор на исковата молба ответницата е заявила, че е подписала оспорените договори с нежелание, тъй като се опасявала, че не разполага със средства за издръжка на родителите си, че заплатата ѝ не стига за заплащане на дължимите такси по прехвърлянето на имотите. Съгласила се да подпише договорите, тъй като таксите вече са били платени и не подлежали на връщане. В тази насока са и показанията на свидетелката Е.. Твърди, че ищцата не е влагала лични средства в издръжката и гледането на прехвърлителя, което се установява от показанията на свидетеля Юлиан Маринов. Задължението на ответницата възниква веднага след сключването

на договора, а изпълнението му е трябвало да се осъществява ежедневно, непосредствено и непрекъснато, а не епизодично, като характерът на грижите следва да отговарят на възрастта му и здравословното му състояние. Престацията на приобретателя е следвало да включва извършване на всички действия по осигуряване на нормален бит и домакинство, грижи за здравословното състояние на прехвърлителя, както и такива с нравствен елемент – уважение, внимание. Необосновано решаващият съд е приел, че прехвърлителят е получавал издръжка и гледане чрез трети лица. Бившият съпруг на ответницата е посещавала прехвърлителя, тъй като е запазил добрите си отношения с него, както и защото е виждал, че няма кой да се грижи за него. Майката на страните не може да бъде трето лице, тъй като тя също е прехвърлител и на нея се дължи издръжка и гледане. Поддържа, че по делото не са ангажирани доказателства, че платените от ответницата сметки за мобилен телефон по договор, по който тя е страна, са за телефон, използван от прехвърлителя. Твърди, че електрическата енергия за м.09 и м.12.2020 г. е платена от ответницата след смъртта на баща им. Счита, че ангажираните по делото свидетелски показания са неправилно интерпретирани от решаващия съд, който е достигнал и до необосновани изводи. Моли съда да отмени обжалваното решение, да уважи предявения иск, като обяви за недействителни процесните договори до размера на 1/6 ид. ч.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба, депозиран от ответницата С.Е. Е., с който я оспорва. Излага съображения, че обжалваното решение е правилно и законосъобразно. Поддържа, че с писмения отговор на исковата молба не е заявила, че не е желала да сключи договора за издръжка и гледане, а е посочила, че не е упражнявала въздействие върху своите родители за сключване на оспорения договор. Не е имала готовност да плати разноските по прехвърлянето собствеността върху имота, тъй като не е знаела за намерението на родителите ѝ. По делото не е предявен иск за нищожност на оспорените сделки, поради което законосъобразно съдът е разгледал иска, с който е сезиран, с правно основание чл.87, ал.3 ЗЗД. Не е налице възможност въззивният съд да прогласи нищожност на оспорените договори при липса на предявен иск за това. Поддържа, че обосновани са изводите на решаващия съд, че е изпълнявала договорните си задължения – придружава е баща си при болничните му престои, заплащала е битовите сметки, телефон, обаждала се на бърза помощ, когато е имало нужда от това, предоставяла е издръжка, както и е полагала регулярни грижи. По делото са събрани свидетелски показания, че кредиторът по оспорените договори е приемал приживе престацията от нейна страна като достатъчна. Моли съда да потвърди обжалваното решение. Претендира сторените по делото разноски.

Съдът, след като прецени представените по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл.12 ГПК и чл.235, ал.2 ГПК, приема за установено следното от фактическа страна:

СРС е сезиран с иск с правно основание чл.87, ал.3 ЗЗД. Ищцата твърди, че с ответниците са сестри и наследници на починалия Е.П.Е. – техен баща. С нотариален акт № 15, том III, рег. № 9584, дело 286 от 05.12.2016 г. Е.П.Е. и К.К. Е. са прехвърлили на ответницата поземлен имот с идентификатор 68134.4378.52 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. София, одобрени със заповед \$ РД-18-54/30.08.2010 г. на

изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота гр. София, ул. ****, м. „Манилов дол“, с площ от 890 кв. м., трайно предназначение на територията – урбанизирана, начин на трайно ползване – ниско застрояване – до 10 м.номер по предходен план: кв.2, парцел XII, съсед: 68134.4378, 68134.4378.217, 68134.4378.51, 68134.4378.48, 68134.4378.47, който съгласно доказателствения документ за собственост съставлява неурегулирано дворно място от 880 кв. м., находящо се съгласно удостоверение за данъчна оценка в гр. София, ул. ****. С нотариален акт № 31, том II, рег. № 4320, дело № 175 от 07.06.2017 г. Е.П.Е. и К.К. Е. са прехвърлили на ответницата сграда с идентификатор 68134.4378.52.1 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. София, одобрени със заповед № РД-18-54/30.08.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота гр. София, ул. ****, която сграда е разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.4378.52, застроена площ от 55 кв. м., един етаж, с предназначение – жилищна сграда – еднофамилна. Ответницата не е изпълнявала договорните си задължения. Баща им живеел в този имот от 10 години, а ответницата и майка им останали да живеят на друг адрес в същия град, на който живеели и понастоящем – ж. к. ****. Твърди, че единствено тя се грижила за баща им, помела всички сметки и разходи за храна, лекарства, дрехи, битови разходи, за лечение и две операции, за погребение. Преди да почине баща им бил открит от хора да лежи паднал на улицата. От болничното заведение се свързали с ищцата, за да поеме разходите за лечение и за придружител, докато траел престоя му в болницата, тъй като ответницата отказала да стори това, защото е заета и нямала свободно време. Твърди, че през цялото време ответницата получавала пенсията на баща им, като от тези средства заплащала част от направените от него консумативни разходи за вода, ток и кабелна телевизия. Моли съда да постанови решение, с което да развали горепосочените договори за прехвърляне на недвижими имоти срещу издръжка и гледане до размера на припадащата ѝ се част от 1/3 ид. ч. Претендира сторените по делото разноски.

С постъпилия в срока по чл.131 ГПК писмен отговор на исковата молба ответницата оспорва предявените икове. Не отрича полаганите от ищцата грижи за техния баща, но те не са замествали дължимата от ответницата престация. Счита, че ищцата е полагала грижи за баща си по свое желание и преценка, в изпълнение на личния си морален дълг и обичайната привързаност на дете към родител, но те не са били търсени от Е.Е., за да замести дължимата престация по процесните договори за даване на издръжка и гледане. Същият не е изразявал желание за разваляне на договорите заради неполагане на дължимите грижи и издръжка. Оказвала помощ, свързана с обичайните дейности, извършвани в един дом – чистене, пране, носела храна, перилни препарати, лекарство за кръвното налягане и всичко, каквото баща им желал. Задоволявала потребностите му, които имал и за които изрично е казал, както и онези, които е смятала, че са полезни за него. Баща им бил активен до момента, когато постъпил във Военна болница през 2020 г. Сам ходел на кафе, разхождал се в центъра на града, сам косял дворното място, като обяснявал, че така се чувствал добре да се движи и да има ангажимент през деня. Ищцата носела храна, вещи от вилата си, подменяла домакинската посуда, купувала готова храна в по – големи от необходимите количества. Счита, че баща им не се нуждаел от допълнителна храна и вещи. Ищцата

водела градинар, който да коси тревата в двора, което притеснявало баща им. Той не обичал някой да се меси в живота му и да му натрапва грижи, които смята за ненужни. Банковата карта на баща им се съхранявала от майка им, за да може ответницата да тегли пенсиите им, тъй като не се научили да работят с банкомат. Предоставяла парите на майка им, която му давала неговата пенсия, а понякога ответницата носела лично пенсията му. Ежемесечно заплащала сметките за имота, за кабелната телевизия. Твърди, че сумата за операциите са платени от ищцата със средства на баща им. Последният предоставил парични средства на ищцата за съхраняването им в нейната каса. Докато бил болен, купувала всичко необходимо. Ищцата пазарувала по нейна преценка, без да го съгласува с нея или майка им. Преди постъпването му в болница, баща им при връщане от кафе, му станало лошо и паднал на улицата. Не е получила обаждане от болницата и не е отказвала да се погрижи за баща си поради заетост. Въпреки нейното настояване, след изписването на баща им той да остане при ответницата, ищцата го завела в къщата. Ответницата се грижила за него, заедно с майка им. На 29.07.2020 г. баща им заживял при ответницата. Същата полагала необходимите грижи, провеждани били консултации със специалисти, правени били масажи. На 02.09.2020 г. баща им отишъл в санаториум в Банкя, където бил придружен от майка им. Счита, че е изпълнявала договорните си задължения в съответствие с нуждите и волята на баща им, осигурявайки му спокоен живот, съобразно предпочитанията му. Прехвърлителят е приемал този начин на изпълнение, който отговарял на установените му навици, поради което ответницата не е живеела постоянно с него, а е помагала при възникнала нужда чрез полагане на грижи за хигиената в дома, за храна, лекарства, придружавала го до болнични заведения, заплащала битови сметки, телефон по договор, сключен с А1, по който ответницата била страна. Поддържа, че договорът е бил изпълнен в уговорения обем, като на прехвърлителя са били осигурени грижи и издръжка съобразно неговите нужди. Полаганите грижи от ищцата не изключват изпълнението на договорните задължения от ответницата. Приживе баща им не е дал никакъв повод да се смята, че е недоволен от начина на изпълнение на договора. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявения иск. Претендира сторените по делото разноски.

Видно от представения по делото нотариален акт за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане № 15, том III, рег. № 9584, дело 286 от 05.12.2016 г. Е.П.Е. и К.К. Е. са прехвърлили на С.Е. Е. правото на собственост върху собствения им недвижим имот: поземлен имот с идентификатор 68134.4378.52 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. София, одобрени със заповед \$ РД-18-54/30.08.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота гр. София, ул. ****, м. „Манилов дол“, с площ от 890 кв. м., трайно предназначение на територията – урбанизирана, начин на трайно ползване – ниско застрояване – до 10 м.номер по предходен план: кв.2, парцел XII, съседни: 68134.4378.218, 68134.4378.217, 68134.4378.51, 68134.4378.48, 68134.4378.47, който съгласно доказателствения документ за собственост съставлява неурегулирано дворно място от 880 кв. м., находящо се съгласно удостоверение за данъчна оценка в гр. София, ул. ****. Прехвърлителите са запазили пожизнено и безвъзмездно, заедно и поотделно правото на ползване върху недвижимия имот.

С нотариален акт за прехвърляне на недвижим имот срещу

задължение за издръжка и гледане № 31, том II, рег. № 4320, дело № 175 от 07.06.2017 г. Е.П.Е. и К.К. Е. са прехвърлили на ответницата сграда с идентификатор 68134.4378.52.1 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. София, одобрени със заповед № РД-18-54/30.08.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, с адрес на имота гр. София, ул. ****, която сграда е разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.4378.52,1 застроена площ от 55 кв. м., един етаж, с предназначение – жилищна сграда – еднофамилна. Прехвърлителите са си запазили пожизнено и безвъзмездно, заедно и поотделно правото на ползване върху недвижимия имот.

В двата договора страните са постигнали съгласие, че задължението на приобретателката С.Е.Е. за издръжка и гледане на прехвърлителите Е.П.Е. и К.К. Е., които е извършвала и досега, е да им осигури спокоен и нормален живот, какъвто са водили и досега, докато са живи. Приобретателката се е задължила за полага и занапред пълноценни грижи за прехвърлителите, достатъчни, за да им осигурят качествен и съответстващ на потребностите им жизнен статус. Ежедневните грижи, необходими за осигуряването на нормален начин на живот на прехвърлителите приобретателката ще осъществява лично или чрез трето лице, като осигуряват храна, обслужване, медицински грижи, пазарува лекарства, придружава ги при лекарски прегледи, осигурява парични средства и всичко друго, необходимо за нуждите им. В случай, че прехвърлителите не заведат докато е жива дело за разваляне на договорите, се счита, че задължението за издръжка и гледане е било изпълнено в пълен обем, съобразно клаузите на договора.

От представеното удостоверение за наследници от 11.12.2020 г. се установява, че Е.П.Е. е починал на 25.09.2020 г., като е оставил за свои наследници по закон: К.К. Е. – съпруга, Д. Е. Д. и С.Е.Е. – дъщери.

По делото са ангажирани от ответницата рецепти за изписани на Е.Е. лекарства, лабораторни изследвания, разписки за платени от ответницата задължения към А 1.

От показанията на разпитаната пред СРС свидетелка П.Е.Н. се установява, че познавала ищцата от 10 години. Работела за нея, като второ работно място. Познавала ответницата, както и баща им. Работела в Болница за рехабилитация гр. Банкя. Там ищцата водела често баща си за прегледи. Единствената грижа за бащата на страните била от страна на ищцата. Свидетелката ходела в дома му в Суходол, за да го почисти, да помага за косене на двора, за събиране на плодове, за поддръжка на плета. Често ходела до къщата, повече от веднъж месечно, през седмица, включително събота и неделя. Понякога ходела три пъти в седмицата. Най – често ходила за почистване на къщата. При първото си посещение видяла, че за къщата не е полагана грижа. Това се случило преди повече от 7 години. Виждала бащата на страните в болницата в гр. Банкя, където ищцата го водела за рехабилитация. Тъй като страдал от паркинсонов синдром, се налагало често да се консултира с невролог и кардиолог. Тези прегледи се заплащали единствено от ищцата. Никога Е.Е. не бил воден в болницата за преглед от неговата съпруга или от ответницата. Свидетелката виждала как ищцата заплаща прегледите, като понякога ѝ давала парите, за да плати дължимите суми за прегледите. В последните три години ищцата често водела баща си в болницата. Имало случаи два пъти в седмицата да го води на кардиолог заради проблеми с кръвното налягане. Колеги на свидетелката от болницата

ходели в дома на Е.Е. след изписването му от болницата, за да се грижат за него. След падане на улицата Е.Е. бил приет във ВМА. След падането бил намерен от полиция и закаран във ВМА. След постъпването му там, ищцата се обадила на свидетелката, за да намерят жена, която да бъде негов придружител, тъй като съпругата му отказала да го придружи. След изписването му ходела медицинска сестра, която му поставяла системи. След това постъпил в болница за рехабилитация, за което се погрижила ищцата. Първоначално след изписването му от ВМА бащата на страните отишъл при ответницата. Там ходел невролог и рехабилитатор. От болницата, в която работела, занесли болнично легло и матрак, защото нямало легло, на което да го оставят. Всички консумативи като количка, проходилка, лекарства, били купени от ищцата. Всички грижи за Е.Е. се полагали от ищцата. Свидетелката не си спомня колко време той е живял при ответницата. Той не можел да се грижи сам за себе си заради паркинсоновия му синдром отпреди 3 години. Свидетелката не е присъствала на разговори между страните кой да полага грижи за баща им, но присъствала на плащания от страна на ищцата на хирурзите, които го посещавали в дома му, за да обработват декубиталните рани. Присъствала на закупуването на декубитални дюшеци, инвалидна количка, походилка, тоалетен стол, които били доставени от ищцата. Свидетелката не знаела дали е искала пари за тези консумативи от ответницата. При посещенията в къщата свидетелката не е виждала съпругата на Е.Е. и ответницата. Той споделил със свидетелката, че ответницата и съпругата му имало случаи две-три седмици да не го потърсят, да не се обадят. Работела в болницата в гр. Банкя от 16 г. на смени – два дни 12-часови дежурства, два дни – почивка. Посещавала ищцата през почивните дни за 6-7 часа. В дома ѝ работела един път седмично, а останалите дни работела в къщата на баща ѝ. Той не е искал свидетелката да ходи там, но ѝ благодарял, че е привела дома му в нормален вид. Къщата се намирала на ул. ****.

От показанията на свидетеля Д.К.Я. се установява, че познавал страните от близо 40 години. Ищцата била негова кума. Познавал ответницата от 30 години, нямал близки контакти с нея, виждали се по семейни празници. С ищцата се виждал често, тъй като тя била кръстница на детето му. Познавал бащата на страните. Напоследък го виждал често, тъй като вършел доста работа – разтоварвал дърва, боядисвал къщата, поправял телевизори, събирал плодове на двора, рязал плет, косял. Над 20 пъти му носил пари от ищцата, защото живеел в кв. „Люлин“ и бил наблизо до къщата му. Ходел по указание на ищцата два-три пъти месечно. Носел финансова помощ и храна, два пъти косил двора и подрязвал живия плет, помагал му. Това се случило през последните 4 години, тъй като страдал от паркинсонова болест, не можел да се навежда. Свидетелят не е коментирал с бащата на страните дали разполага с лични средства. Рядко виждал ответницата при баща ѝ. Тя ходела през почивните дни, а свидетеля – през делничните дни. Видял ответницата след изписване на баща ѝ от болницата. Лично го закарал от ВМА в къщата. После го завел в санаториум, а оттам го завели в дома на ответницата. В къщата престоял 2-3 дни, тъй като там нямало кой да се грижи за него. Отново ходел болница или санаториум. Не е споделял дали са задоволени нуждите му. Казвал, „Добре, че е Д.“. В неговата къща всичко било купено от нея. Свидетелят носел от магазина в дома на бащата на страните закупеното от ищцата. – мебели, телевизори, хладилник, климатици,

печка с водна риза.

От показанията на К.К. Е. – майка на страните, се установява, че когато ищцата била на 18 г. ѝ дарили къща. След нейното отчуждаване тя получила два апартамента като обезщетение. Единият от апартаментите бил за ищцата, а другия – за родителите ѝ. Ищцата живеела в този апартамент, а свидетелката живеела в другия апартамент, заедно с нейния съпруг и ответницата. След като ответницата се омъжила през 90-те години започнали ремонт на къщата в Суходол. След приключване на ремонта Е. решил да живее там, като събота и неделя свидетелката ходела при него. Понеже цял живот ответницата се грижила за родителите си, а и живеела в по – малко жилище от това на ищцата, решили да ѝ прехвърлят къщата в Суходол. Ответницата продължила да се грижи за тях, както се разбрали, докато били заедно в апартамента. Ответницата винаги се грижила за тях, за прехраната им. След прехвърлянето на къщата грижите за тях не са намалели. Ответницата посещавала къщата през почивните дни. Носела храна, препарати. Всичко необходимо за една къща, го осигурявала ответницата. Плащала сметките. Понякога се виждали с ищцата, имали добри отношения. Свидетелката ходела през седмицата в къщата и също почиствала къщата. За двора се грижил съпруга ѝ до момента, в който паднал от автобуса. Посещавал го и зет му, дори след развода му с ответницата. Подрязвал живия плет до момента, когато ищцата започнала да води разпитания преди нея свидетел Д.. Той започнал да идва от месец април – май 2020 г. Съпругът ѝ всичко сам си вършел. Ищцата завела баща си на лекар, който препоръчал операция на едното око. Зет им го завел в Първа градска болница за операция, бил на изписването, останал при него, за да му слага капки. След това оперирали и другото око Зет ѝ останал да го гледа. Операциите били извършени през м.02.2020 г. Съпругът ѝ не страдал от паркинсонова болест. Това било посочено в епикриза от ВМА, където бил приет след падането. Ищцата нямала претенции към двора и къщата. Там са ходили с ответницата, а след време – с дъщеря ѝ Н.. Съпругът ѝ бил работоспособен, всяка седмица се виждал с бившите си колеги. Ищцата е ходила в къщата през последните 4-5 години. Съпругът ѝ казал, че ходела веднъж месечно, носела храна, провизии. Не е купувала мебели за къщата. Често правела ремонт на вилата си и старите вещи оттам носела в къщата. Свидетелката възразявала, че имат пластмасови маси и столове, но тя носела такива от вилата си. Носела и неизползваеми електрически печки. Съпругът ѝ поставил печка с водна риза, която сам зареждал. Купили заедно печката си, когато започнали ремонта преди 15 години. Сами поръчвали дървата си, по – късно ищцата носела от дървата, които поръчвали за вилата си. Ищцата купила климатик за рождения ден на баща си през 2020 г., за да спре да зарежда печката и дан не се изморява. Знаела за настъпилия със съпруга ѝ инцидент. Прибирал се от кафе и при слизване от автобуса падна. Намерили го мотористи, които са се обадили на тел.112 и са го откарали във ВМА. При изписването му ищцата казала на ответницата да не идва, защото ще са заедно с Д.. Завели го в къщата, където били 4 дни заедно със свидетелката. След това ответницата предложила да го върнат в апартамента в кв. „Хаджи Димитър“. Ищцата настоявала да остане в къщата, за да укрепне първо. Тогава ответницата работела онлайн и можела да се грижи за баща си – обслужвала го, слагала му инжекции, давала му лекарства, разтривала го. Посещавали го лекари по тяхно искане. Ищцата

изпращала две рехабилитаторки, но съпругът ѝ не ги харесал. Когато ищцата го водела на преглед, купувала лекарства, останалите ги купували заедно с ищцата. Виждала Д. в къщата. Косял двора. Съпругът ѝ не искал да идват чужди хора. Идвал, когато ищцата го пращала. Не знаела Д. да е носел храни или пари. Никога съпругът ѝ не е казал да е разочарован от ответницата. Тя много го обичала. Обаждала му се по телефона, когато не можела да го види. Ищцата не работела и можела да ходи по всяко време от деня. Много рядко се засичали в къщата. Ищцата правела това, което реши, без да го съгласува с тях и без да може някой да я разубеди. Ответницата се грижила за баща си. Грижела се и за детето си, което отглеждала сама от 2-годишна възраст. Не успели да се научат да теглят от банкомат, затова ответницата теглила пенсиите им и носела парите с фиш. Тя съхранявала парите. Ответницата е живяла с баща си заедно до неговата смърт. Заедно със съпруга ѝ сами решавали какво да правят с парите от пенсиите си. След прекратяване на трудовия му договор получил 13 заплати – 7 500 лв. Ищцата прибрала тези пари, за да не ги открадне някой. Ищцата имала каса във вилата си и можела да ги съхранява там. След като съпругът ѝ се разболял, ищцата започнала да купува проходилки, столчета, масички, платила погребението. След смъртта на съпруга ѝ ищцата дала на ответницата портмоне с 2 500 лв., като казала, че баща ѝ искал да си разделят парите. Останалите пари са били достатъчни за сторените разходи за погребение, панахида, лекарства. Пред нотариуса преди изповядване на сделката ответницата не искала да се подпише, тъй като заплатата ѝ нямало да стигне за нотариалните такси. Адвокатът и нотариусът са я уведомили, че родителите ѝ са платили таксите. Ако сделката не се сключи, таксите няма да се върнат. Ищцата се противопоставила на сделката, тъй като искала половината от дворното място и къщата.

Пред СРС е разпитан и свидетелката Р.И.П.. От показанията ѝ се установява, че познавала ответницата от 2004 г., работели заедно. Свидетелката напуснала през 2012 г., но запазили приятелски отношения. Ответницата възприемала баща си за идол и кумир, което будило възхищение в свидетелката. Била жертвоготовна, за да съхрани здравето и живота на баща си. Не се виждали през почивните дни, защото тогава ходела в къщата при баща си в Суходол. Събирали се там заедно с детето и майка ѝ. Свидетелката пазарувала заедно с ответницата, която пазарувала и за баща си. Виждали се веднъж месечно, в петък вечер. Споделяла със свидетелката за своите родители и грижите за тях. Тревожела се за състоянието на баща ѝ. Свидетелката познавала родителите на ответницата. До 2020 г. бащата на ответницата бил здрав, жизнеспособен, искал да се труди, искал сам да се справя. Не искал да му помагат да коси тревата, защото знаел как и можел сам да я коси. Знаел, че на ищцата познати са идвали да косят тревата. Страните не са имали спорове за това кой да води баща им в болници, кой да плаща. Имали блестящи отношения.

От показанията на свидетеля Ю.В.М. се установява, че познавал Е.Е. от 1990 г., когато имал връзка с ответницата. През 2003 г. сключили граждански брак и живеели заедно до 2011 г. След развода им запазили добрите си отношения и продължили да живеят заедно. Живеели заедно с Е. и К. заедно в един апартамент в кв. „Хаджи Димитър“. Първите две години живеели всички заедно, а след това Е.Е. решил да се премести в Суходол, за да се грижи за имота си. Докато живеели заедно, ищцата и свидетеля

осигурявали всички необходими вещи за бита. Ответницата му поръчвала какво трябвало да се купи. Битовите сметки плащала ответницата. Плащала и сметките за къщата. Е. и ответницата имали много добри отношения, които запазили и след преместването му в къщата. Той живеел сам там. Посещавали го в събота и неделя, помагали му във всяко едно отношение. Свидетелят подрязвал живия плет, извършвал строителни работи по къщата, ответницата чистела и подреждала къщата. Всяка събота и неделя ответницата ходела при него, защото през останалото време работела. След развода продължил за поддържа тези отношения с Е.. По принцип сам косял тревата, не разрешавал никой да я коси. Свидетелят не знаел друг да е косил тревата му. Къщата се отоплявала с печка с водна риза, която била закупена пред 15-16 години. Купили я Е. и К.. Печката функционирала с дърва. Е. поръчвал дърва и му ги доставяли. Обаждал се на свидетеля да му помогне с разтоварването и рязането, подреждането на дървата. На свидетеля не му е известно друг да е помагал за това. Лесно боравел с печката, не можел единствено да почиства кюнците и му се обаждал да помага. Ответницата се грижила за хигиената в къщата. Не е виждал друг да се грижи за това. Често ходел в къщата – през седмица, по два-три пъти, както и в събота и неделя. Съпругата му също ходела през седмицата, през събота и неделя. Храната за Е. подsigурявала ответницата. Понякога и свидетелят готвел. Никога Е. не се оплаквал, че нямал стотвена храна. Ищцата е идвала при Е. и носела храна, но това не било по желание на Е.. Той имал прекрасни отношения с дъщерите си. Докато е бил там, свидетелят не е виждал никой да носи храна, пари, лекарства от името на ищцата. Плодовете в двора събирал лично Е., свидетелят му помагал, както и ответницата. Двора имало само две круши. До лятото на 2020 г. Е. се чувствал много добре, до последно бил жизнен. Не е имал тремор, който да му пречи да се обслужва. Случвало се ищцата да идва в къщата, носела стотвена храна. Е. се чудел какво да прави тази храна, защото не я харесвал. Ищцата започнала да посещава баща си по – често през последните 4-5 години. Докато живеели заедно в апартамента в кв. „Хаджи Димитър“ ищцата не се виждала често с Е.. Идвала за рождения ден на дъщеря им, както и след инцидента с Е.. Не знаел ищцата да е оказвала медицински грижи за него, докато е бил в апартамента. Свидетелят помагал да го пренесат от стола до леглото, обаждала се и на ищцата. Лично виждал какви грижи полагала ответницата. Тя му поставяла инжекции и му слагала системи, докато бил на легло. Ответницата се обаждала на двама лекари. След инцидента Е. бил в апартамента около 4 месеца. Посещавал го веднъж седмично. Ходел и когато го къпели, за да помага. Свидетелят не знаел ищцата да е носела мебели в къщата. Знае, че е донесла столове и маса, за които Е. казвал, че се чудел какво да ги прави и само пълнел бараката с тях. Ищцата купила и климатик за рождения ден на Е.. Той не го е искал, но го получил като подарък. Е. заживял в къщата преди 20-21 години. Веднъж ищцата платила за смяна на гърнето на автомобила на Е.. Свидетелят помагал за ремонта на къщата. Е. му давал пари, не споделял откъде са му парите. Тогава той работел, получавал пенсия. Лично свидетелят е носил пенсията на Е., ответницата му я давала. Тя получавала пенсията му, защото Е. не можел да работи с банкомат. Присъствал, когато ответницата му носела пенсията. Това се случвало ежемесечно.

От показанията на свидетелката С.Р.С. се установява, че познавала

ищцата от 2007 г., били близки познати. Виждала ответницата и майка ѝ само веднъж, а баща ѝ виждала по – често. Помагала за извършване на прегледи, защото имал проблеми с кръвното и паркенсонова болест. Свидетелката разговаряла с него, не се чувствал добре и то не от последната една – две години. Няколко пъти ходел с ищцата и баща ѝ в санаториума в гр. Баня, давал координати на медицински сестри, рехабилитатори. След престоя му във ВМА имал опасна бактериална инфекция. Тогава също съдействал за намиране на подходящи лекари. Свидетелката през това време не била виждал ответницата и майка им. Знаела, че Е. бил намерен на улицата и се обадили на ищцата. Имало нужда от придружител и се наложило да търсят външни хора, защото майката и ответницата не пожелали да го придружат. Свидетелката знаела това от разговор по телефона, на който станал свидетел. При всеки възникнал проблем ответницата звъняла на ищцата. Тя организираща всичко, който трябвало да се направи, купи, занесе. Чувала Е. да казва на ищцата да отидат до аптеката, за да вземат лекарствата, да купят храна. Казвал, че добре, че е ищцата, че иначе нямало да може да се справи. Когато ответницата имала нужда от нещо, се обаждала на ищцата.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл.259, ал.1 ГПК, изхожда от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно нормата на чл.269 ГПК съдът се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси съдът е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършена служебна проверка въззивният съд установи, че обжалваното съдебно решение е валидно, като същото е процесуално допустимо в обжалваната част.

По силата на оспорените от ищцата сделки, в качеството ѝ на наследник на единия прехвърлител – Е.П.Е., ответницата е придобила срещу задължение за издръжка и гледане описаните по – горе поземлен имот и построената в него едноетажна жилищна сграда, като прехвърлителите са си запазили пожизнено, заедно и поотделно, правото на ползване върху имотите.

В трайната и последователна съдебна практика на ВКС се приема, че договорът за издръжка и гледане е ненаименован договор, за който липсва нормативна уредба. С него се цели нуждите на прехвърлителя да бъдат обезпечени в обичайните и разумни граници. Тъй като дължимата от приобретателя представения не може бъде точно определена договорът има алеаторен характер. Обемът на взаимните права и задължения на страните се определят от постигнатото между страните съгласие. На основание чл.9 ЗЗД страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона. С оглед на това не е налице единен критерий относно обема на задълженията на приобретателя, а той следва да се определи във всеки конкретен случай, като се съобразят постигнатите между страните уговорки, зависи от конкретните жизнено и битови нужди на прехвърлителя, както и възможността му да се справя сам. Ето защо при наличието на спор относно този обем изразената от страните воля подлежи на тълкуване при спазване на изискванията на чл.20 ЗЗД (решение № 60221 от 19.01.2022 г. по гр. д. № 3270/2020 г. на ВКС, ГК, IV

ГО; № 163/07.10.2019 г. по гр. д. № 229/2019 г. на ВКС, ГК, III ГО; решение № 261/10.02.2020 г. по гр. д. № 758/2019 г.; на ВКС, ГК, III ГО; решение № 20/13.03.2019 г. по гр. д. № 2298/2018 г. на ВКС, ГК, IV ГО; решение № 138/07.10.2020 г. по гр. д. № 227/2020 г. на ВКС, ГК, IV ГО; решение № 169/15.10.2020 г. по гр. д. № 4423/2019 г. на ВКС, ГК, IV ГО; решение № 60 150/29.11.2021 г. по гр. д. № 2080/2020 г. на ВКС, ГК, IV ГО и редица други).

Обемът на престацията на ответницата е очертан в оспорените договори, като прехвърлителите са съобразили издръжката и гледането от страна на ответницата до момента на сключване на договора. Ответницата е поела задължение да им осигури спокоен и нормален живот, какъвто са водили и досега, докато са живи, да полага и занапред пълноценни грижи за прехвърлителите, достатъчни, за да им осигурят качествен и съответстващ на потребностите им жизнен статус, като задължението ще се изпълнява лично или чрез трето лице.

По силата на договора ответницата се е задължила да осигури цялостна издръжка на прехвърлителите, както и полагане на необходимите грижи за тях според нуждите им и възможностите да се справят сами. В случая следва да се извърши преценка дали е налице надлежно изпълнение на договорните задължения от страна на ответницата спрямо кредитора Е.Е., чиито права е наследила ищцата и упражнява в притежавания от нея обем посредством предявения конститутивен иск.

Релевантно за извършването на преценка дали изпълнението е надлежно или не е това доколко то отговаря на действителните нужди на прехвърлителя, като следва да се отчита, че на същия не може да натрапят грижи, които той не е готов да приеме или да му наложи начин на живот, който той не е готов да следва. Ето защо надлежното изпълнение от страна на приобретателя следва да се преценява в контекста на конкретните нужди на прехвърлителя, както и обичайния му начин на живот и възможността му да се справя сам.

Съгласно разясненията, дадени с цитираното по – горе решение № 60221 от 19.01.2022 г. по гр. д. № 3270/2020 г. на ВКС, ГК, IV ГО, приобретателят не може да задължи прехвърлителя да отказва грижи и издръжка от трети лица, нито пък може да ограничи тези лица да му предоставят такива. В този случай, за да се прецени дали договорът е изпълнен надлежно, ще следва да се преценява поведението на прехвърлителя - дали предоставяните от третите лица грижи и издръжка не са от такова естество и обем, че да заместят изцяло дължимото се от него и какви са причините за това.

Жалбоподателката поддържа, че решаващият съд неправилно е ценил ангажираните по делото свидетелски показания, поради което е достигнал до необосновани изводи.

С обжалваното решение съдът е направил обстоен и задълбочен анализ на ангажираните по делото свидетелски показания, като подробно е обсъдил същите и е преценил тяхната достоверност и доказателствена стойност съобразно установените в нормата на чл.172 ГПК критерии, като е отчетел възможната заинтересованост в полза или във вреда на една от страните, преценени с оглед на всички други данни по делото. От значение за доказателствената стойност на свидетелските показания е и наличието на преки и непосредствени впечатления относно обстоятелствата, за които

свидетелите са разпитване.

Обосновано решаващият съд е кредитирал показанията на свидетелката Е., която е майка на страните и не е заинтересована от изхода на делото. Същата живее в едно домакинство с ответницата и има преки и непосредствени впечатления относно обема на полаганите от нея грижи за прехвърлителя Е.Е.. Като негова съпруга, тя е имала и впечатления дали прехвърлителят се е считал удовлетворен от полаганите грижи и дали всички негови ежедневни грижи са надлежно обезпечени от ответницата. Свидетелката е дала обстойни показания, които кореспондират и с показанията на останалите свидетели на ответницата – свидетелката П. и свидетеля М., както и с ангажираните от ответницата писмени доказателства.

Показанията на свидетелите Н., Я. и С. се ползват с по – ниска доказателствена стойност, тъй като те нямат системни наблюдения относно полаганите от ответницата грижи за нейния баща. Те имат фрагментарни впечатления за това, рядко са виждали ответницата и са възприели предимно полаганите грижи от страна на ищцата. В съответствие с изискванията на чл.172 ГПК решаващият съд е отчел възможната заинтересованост на свидетелите Н. и Я., доколкото свидетелката Н. работи за ищцата срещу заплащане, а свидетелят Я. е неин кум и близък приятел на семейството ѝ. За наличието на възможна заинтересованост не е налице необходимост свидетелката да работи по трудов договор при ищцата, доколкото процесуалният закон не е въвел такова изискване.

Жалбоподателката поддържа, че по делото не е установено, че ответницата е влагала лични средства в издръжката на своя баща.

От ангажираните свидетелски показания на свидетелите на ответницата се установи, че тя е заплащала консумативите за къщата, в която живеел баща ѝ. Показанията им кореспондират с ангажираните по делото разписки за извършени плащания на консумативни разходи. Установи се също така, че ответницата е организираща медицински прегледи на своя баща, купувала е лекарства, осигурявала му е храна, в каквато насока е и ангажираната от ответницата медицинска документация. Същевременно му е предоставяла средствата от неговата пенсия, за да може свободно да ги използва по негова преценка.

В грижите за Е.Е. е участвал и свидетеля М., който му е помагал за поддържане на градината и къщата, както и за покриване на ежедневни потребности. Поначало без значение за точното изпълнение на договорното задължение на длъжника е обстоятелството дали третото лице е било натоварено да изпълни от длъжника, или изпълнява по своя воля. Правно релевантно е извършените от него действия да са от името и да сметка на приобретателя и този факт да е известен на прехвърлителя. Приемането на тези действия от негова страна ще освободи длъжника му от задължението му до обема на приетата престация. В случая свидетелят М. е бивш съпруг на ответницата, живеели са заедно и след развода, поддържал е близки отношения не само с дъщеря си, но и с бившата си съпруга и родителите ѝ. Тъй като тези обстоятелства са лично възприети от Е.Е., те са му били известни. Ето защо следва да се приеме, че полаганите грижи от страна на свидетеля М. през времето, когато ответницата е била на работа и обективно не е могла лично да ги полага, са от името и за сметка на ответницата. Те от своя страна са приети от приобретателя, поради което ответницата се

освобождава от задължението до обема на извършеното от свидетеля М..

В оспорените договори не е предвидено прехвърлителят Е.Е. да живее в едно домакинство с ответницата. Същият е продължил да живее в къщата на ул. ****, доколкото здравословното му състояние към момента на сключване на договорите е позволявало това и такава е била волята му. След настъпилата промяна в здравословното състояние на прехвърлителя, довело до невъзможност да се обслужва сам, с оглед задоволяване променените му нужди, същият е живял в едно домакинство с ответницата, която ежедневно и непосредствено е полагала грижи за неговото здраве и издръжка.

Ангажираните от ищцата свидетелски показания, ценени в съвкупност с показанията на свидетелите на ответницата, както и ангажираните писмени доказателства, налагат извода, че през последните 4-5 години ищцата е полагала грижи за своя баща, като е организирала прегледи, санаториално лечение, носела е храна и вещи за домакинството му. Полаганите от нея грижи не се установи да са резултат от липсата на такива от страна на ответницата, респ. от недостатъчна грижа от нейна страна. Макар нуждите на прехвърлителя да са били надлежно задовлетворени от ответницата и прехвърлитят да се е чувствал удовлетворен от нейната престация, ищцата също е полагала грижи и за своя баща, въпреки че същите да не са били поискани. Наличието на сключени договори за издръжка и гледане няма за последица погасяване на задължението на пълнолетните деца да се грижат за своите възрастни или болни родители, произтичащо от нормата на чл.124, ал.5 СК. Ето защо следва да се приеме, че полаганите от ищцата грижи са в изпълнение на това нейно задължение. От значение за точното изпълнение на договорните задължения от страна на ответницата е обстоятелството, че същата е осигурила уговорената с прехвърлителя издръжка и гледане, като е полагала в нужния обем пълноценни грижи, които са му осигурили качествен и съответстващ на потребностите му жизнен статус. За същия са полагани необходимите грижи, за да се обезпечи нормален начин на живот, при отчитане възможностите му за самостоятелно справяне. Ето защо следва да се приеме, че полаганите от ищцата грижи не са от естество да заместят длъжимата от ответницата престация.

Не без значение е и постигнатото между страните съгласие в оспорените договори, че ако прехвърлителите не заведат дело за разваляне на договора се счита, че задължението за издръжка и гледане е било изпълнено в пълен обем, съобразно клаузите на договора и волята на страните. В случая искът, предмет на делото, не е предявен от прехвърлителя, а от наследник по закон, след неговата смърт. Следва да се отбележи също така, че съгласно разясненията, дадени с решение № 863 от 22.12.2010 г. по гр. д. № 1534/2009 г. на ВКС, ГК, IV ГО, постановено по реда на чл.290 ГПК, ако престираното от длъжника е било прието и кредиторът се е считал удовлетворен, неговите наследници не могат да искат разваляне на договора.

По изложените съображения въззивният съд счита, че предявеният иск е неоснователен.

За изчерпателност на изложението е нужно да се отбележи, че отправеното от жалбоподателката искане за прогласяване недействителност на оспорените договори, тъй като насрещната страна ги е сключила противно на волята си, е процесуално недопустимо.

Предметът на делото е спорното материално субективно право –

претендирано или отричано от ищеца, индивидуализирано чрез основанието и петитума на иска. Правната квалификация на спорното право се определя от съда, съобразно въведените от ищеца твърдения. В случая в предмета на делото са включени обективно, кумулативно съединени конститутивни искове с правно основание чл.87, ал.3 ЗЗД – за разваляне на договори за прехвърляне на недвижими имоти срещу издръжка и гледане до размера на наследствения дял на ищцата. С обжалваното решение съдът е разгледал исковите, надлежно индивидуализирани от ищцата, които са предмет на делото и с които е сезиран, в съответствие с изискването на чл.6, ал.2 ГПК. Процесуално недопустимо е във въззивното производство ищецът да променя вида на търсената защита, доколкото изменението на иска е ограничено до първото заседание за разглеждане на делото в първата съдебна инстанция, на основание чл.214, ал.1, пр.1 ГПК. Не е налице процесуална възможност въззивният съд да разгледа различен от предявения иск, който е заявен за първи път във въззивното производство. Ето защо релевираните във въззивната жалба доводи, че оспорените договори са сключени противно на волята на ответницата, което води до тяхната недействителност, не следва да се обсъждат по същество, тъй като са неотнормими към спорния предмет на делото.

Тъй като крайните изводи на двете инстанции съвпадат, обжалваното решение следва да се потвърди.

По разноските по производството:

При този изход на делото и на основание чл.78, ал.3 ГПК в полза на ответницата по жалбата следва да се присъдят сторените разноски във въззивното производство. Техният размер възлиза на 1 200 лв. – заплатено възнаграждение за един адвокат по договор за процесуално представителство, правна защита и съдействие от 14.09.2021 г.

Воден от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20160780 от 21.07.2021 г., постановено по гр. д. № **63518/2020** г. по описа на СРС, I ГО, 162 състав.

ОСЪЖДА Д. Е.Д., ЕГН *****, с адрес гр. София, ж. к. **** и съдебен адрес гр. София, ул. ****, кантора 22 – адв. М.К. А., да заплати на С.Е.Е., ЕГН *****, с адрес гр. София, ж. к. **** и съдебен адрес гр. София, ул. ****, офис 3 – адв. О.С. И., сумата от **1 200** (хиляда и двеста) лв., на основание чл.78, ал.3 ГПК, представляваща заплатено възнаграждение за един адвокат за осъществяване на процесуално представителство във въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл.280, ал.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____